

Izložba u dva dijela o jednom povijesnom razdoblju

Podsjetnik na otočane koji su sudjelovali u Prvom svjetskom ratu

U fokusu istraživanja Renza Rocconija nisu velike političke ideje, već pojedinačne sudbine. Praktično nema cresko-lošinjske obitelji koja neće na popisu naći nekog »svog«

NEREZINE, CRES » U povodu stote godišnjice završetka I. svjetskog rata, otvorena je dvodijelna izložba posvećena otočanima koji su sudjelovali u krvavom sukobu, uglavnom kao austrougarski vojnici, dio njih kao talijanski, a poneki i u drugim vojskama. Gradu je godinama pripremao Renzo Rocconi iz mjesta Spinea blizu Venecije, porijeklom iz osorske obitelji Rukonić, čije je prezime talijanizirano 20-ih godina, u doba kad su cresko-lošinjskim otočjem upravljali talijanski fašisti. Na ovaj istraživački rad potaknule su ga priče o članovima njegove obitelji – čak su četvorica braće njegovoga djeda sudjelovala u ratu, a samo je jedan preživio ratni pakao. Ispočetka je Rocconi istraživao samo članove svoje šire obitelji, potom se uhvatio i ostalih mještana Osora, Nerezina, Punte Križa, Ustrina i Svetog Jakova, da bi potom odlučio obuhvatiti cijelo cresko-lošinjsko otočje.

Obiman popis

Prvi dio izložbe postavljen je u vijećnici Mjesnog odbora, iznad poštanskog ureda u Nerezinama, gdje su fotografijama, dokumentima i s malo »konkretno« grade predstavljani stanovnici Osora,

Izložba o otočanima u Prvom svjetskom ratu postavljena u Nerezinama i Cresu

Nerezina, Ustrina, Svetog Jakova i Punte Križa. Drugi dio je izložen u prizemlju zgrade Zajednice Talijana u Cresu, a ondje su tema stanovnici sjevernog i središnjeg dijela otoka Cresa, te Malog i Velog Lošinja, Unija, Suska i Ilovička. Oba dijela izložbe obogaćena su ispisom popisa poginulih, ranjenih, zatočenih i odlikovanih vojnika, s datumima i mjestima rođenja, pripadnostima pojedinim vojskama, odnosno postrojbama te – ako oni postoje – detaljima o sudjelovanju u ratu i sudbini. Praktično nema cresko-lošinjske obitelji dubljih otočnih korijena koja neće na popisu naći nekog od svojih predaka ili njihovih rodaka. Izložbe su izvedene trojezično (hrvatski, talijan-

ski i engleski), a prezimena su upisana u varijanti korištenoj u tadašnjim dokumentima, a osobna imena »prevedena« su u tri varijante.

U planu i knjiga

Rocconi se ovim istraživanjem bavi hobistički, a u planu mu je objaviti i knjigu o ovoj temi, pa su izložbe ujedno i poziv otočanima koji posjeduju dokumente, da obogate ovu gradnju. U fokusu autorovog istraživanja nisu velike političke ideje, već pojedinačne sudbine otočana.

Jedna od neobičnijih priča je ona Filipa Muškardina (rod. 1895.) iz Ustrina, koji je u ratu služio austrijsku vojsku. Na istočnom frontu zarobili su ga Rusi te je morao raditi na jednom imanju. Zaljubio se u gospodarevu kćer, pobjegli su i nastanili se u Čuvaškoj, republici na krajnjem istoku Europe. U doba Staljinove čistke, 1938. je uhapšen i ubijen, sumnjiv vjerojatno zbog razmjena pošte s inozemstvom. Njegovi potomci uspjeli su prije dvije godine stupiti u kontakt s rodbinom u Hrvatskoj.

B. PURIĆ

Rocconi: Želio sam prikazati apsurd rata

Renzo Rocconi, barem zasad, nema namjeru baviti se i sudbinama otočana u II. svjetskom ratu, svjestan da je ta tema »sklizak teren« i još uvijek predstavlja predmet sporenja. – Ovim izložbama želio sam pokazati kako je rat prije svega apsurd i tjera u sukob brata protiv brata, prijatelja protiv prijatelja – zaključio je autor.